

Sopimuskohteraportti 1/2015

Hanke	Nuorten laitostumisen ehkäiseminen
Maa	Kambodzha
Hankenumbero	KH693
Kumppani	M' lup Russey
Raporttija	Tapani Haapala, Alueellinen Kehitysyhteistyökoordinaattori – Mekong Valokuvat: T. Haapala

Hankkeen kuvaus

Kambodzhassa väestöstä noin 40 % on alle 18-vuotiaita. Yli 30 % väestöstä elää virallisen köyhyysrajan alapuolella ilman sosiaaliturvaa ja perheiden tukipalveluja. Monet köyhät perheet lähettävät lapsiaan orpokoteihin paremman tulevaisuuden toivossa. Sosiaaliministeriön tilastojen mukaan 45 % orpokotien asukkaiden huoltajista ilmoitti köyhyyden olevan syy lapsen sijoittamiseen laitokseen. Orpokotien tilastot kertovat vain noin 25 % lapsista menettäneen kummankin vanhempansa. Kambodzhassa on yli 140 rekisteröityä orpokotia ja rekisteröimättömien numeroa ei tiedä kukaan. Noin kolmasosa laitosten asukkaista on 15–25-vuotiaita nuoria, jotka ovat orpokodissa asuessaan vieraantuneet Kambodzhassa yhteiskunnasta. Laitostuminen uhkaa orpokodeissa eläviä lapsia ja nuoria, jotka jäävät ilman perheen tarjoamaa kasvupohjaa. Laitostumisen käsitettä ei kuitenkaan tunneta yleisesti Kambodzhassa ja nuorten passivoitumiseen laitoksissa ei usein puututa. Huono hallinto, turvattomuus, väkivalta ja välinpitämättömyys leimaavat orpokotien toimintaa. Nuoret eivät saa laitoksista tarvitsemaansa tukea elämäntaitojen ja sosiaalisten kykyjen kehittämiseen. Lisäksi suhteet vastakkaiseen sukupuoleen ovat kiellettyjä, mikä vaikeuttaa jo täysi-ikäisyyden saavuttaneiden laitoksissa asuvien nuorten mahdollisuutta normaaliin parisuhteeseen.

Orpokodin jälkeinenkin aika ei ole helppoa nuoren yrittäessä sopeutua takaisin vanhaan kyläyhteisönsä tai etsiessään paikkaansa kaupungeissa. Nuorisotyöttömyys, huumeiden käyttö, jengityminen, rikollisuus ja seksuaalinen hyväksikäyttö ovat monen orpokodista itsenäistyneen, täysi-ikäisyyden saavuttaneen nuoren kohtalo. Eksyksissä olevat nuoret ovat myös helppo uhri ihmis-kaupparikollisille. Vammaisten nuorten tilanne on vielä muita huonompi sillä he kokevat usein työmarkkinoilla syrjintää eivätkä aina pärjää päivittäisistä askareista ilman muiden tukea.

Vuoden 2013 alussa itsenäistynyt järjestö M' lup Russey jatkaa edeltäjänsä SKY-hankkeen työtä nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ehkäisemällä lasten sijoittamista laitoksiin, luomalla vaihtoehtoisia toimintamalleja orpokodeille, vahvistamalla nuorten elämäntaitoja sekä panostamalla orpokotien seurantaan. Lisäksi M' lup Russey pyrkii vastuuttamaan päättäjiä, orpokotien johtajia ja muita alan toimijoita lastensuojelustandardien seurannasta ja kehittämisestä. M' lup Russey on yksi Kambodzhassa sosiaaliministeriön pääkumppaneista lastensuojelulinjausten toteuttamisessa.

Hankekausi 2013–2015. Hanke saa Suomen valtion kehitysyhteistyötukea.

Sopimuskohderaportti 1/2015

Hankkeen toiminnot raportointiaikana

Itsenäistymisen tuki

M'rup Russey tukee nuoria lastenkodista lähteviä monin eri tavoin. Yksi tärkeä toimintamuoto on heidän valmentamisensa tavalliseen lastenkodin ulkopuoliseen elämään. Se on todella suuri haaste monelle nuorelle aikuiselle, joka ei koskaan ole elänyt perheen keskellä. Heillä ei ole mitään kunnollista tuntumaa tavalliseen elämään kodissa tai kyläyhteisön osana.

Nuorille järjestetään kokoontumisia, joissa heitä harjaannutetaan tavalliseen elämään. Haastavaa heille on oppia esimerkiksi se, mitä tavallisessa perheessä tehdään eri vuorokaudenaikoina tai, miten haetaan töitä tai koulutusta. Kokouksissa heitä ohjaavat sosiaalialan ammatti-ihmiset ja myös toiset jo itsenäistä elämää aloittaneet nuoret. Nuoret ovat hyvin kiitollisia tästä tuesta ja he ovat innolla mukana erilaisissa arkielämän harjoitteluissa. Itsetunnon kasvattaminen ja omien uusien valintojen testaaminen vertaisryhmässä ja seniorihenkilön mukana ollessa näyttää toimivan MR:n valitsemalla tavalla hyvin.

Kokousten keskeinen tarkoitus on antaa nuorille lisää eväitä arkielämään ja lisätä heidän sosiaalisuuttaan. Nuoret avoimesti tunnustavat, että heillä ei ole ollut/ole näkemystä siitä, miten suunnitella tulevaa elämäänsä tai, miten monia arkipäiväisiä asioita oikein tehdään. Monet ovat pelokkaita jättämään orpokodin ja pelkäävät tulevaisuutta, vain osa voi palata omaan alkuperäiseen yhteisönsä.

Koulutukseen, jota hiljan seurasin ja, johon kaikki nuoret osallistuivat keskittyneesti ja suuri osa aktiivisesti, oli ainakin tällä kertaa häkellyttävän yksinkertaista. Harjoitukset koskivat mm. sitä, mitä päivän eri aikoina yleensä tehdään ja, mitä velvollisuuksia tai tehtäviä päivän eri ajankohtiin kuuluu. Muita harjoittelun aiheita olivat parempi kommunikointi, elämän suunnittelu ja yleiset elämäntaidot.

Lastenkotien johtajien kokoontumisia ja koulutusta

Tapaamisissa käsitellään mm. sitä, minkälaista koulutusta orpokodin henkilökunta mahdollisesti tarvitsee. Henkilökuntaa on muun muassa koulutettu orpokotien minimistandardeista. Joidenkin johtajien mielestä tärkeintä antia ovat olleet kurssit keskusten johtajille ja lisäksi MR:n järjestämä nuorisotoiminta. Nämä orpokodit on kytketty toisiinsa verkostoksi, jossa keskeinen tuki on mahdollista.

Sijaiskodit

MR on kouluttanut joitakin vanhempia toimimaan sijaisvanhempina ja tarjoamaan hylätyille lapsille tilapäinen sijaiskoti. Nämä vanhemmat oppivat lapsen kehityksestä, psyykkisestä kasvusta, hyvästä kasvu ympäristöstä ja siitä, miten toimia lapsen parhaaksi ja häntä tukien. Kodit ovat hyvin tavallisia, niissä on omia lapsia tai he ovat jo lähteneet maailmalla. Tärkeintä on, että usein hyvin traumatisoitunut lapsi voi tuntea olonsa turvalliseksi ja, että hänen kaikista tarpeistaan huolehditaan. Monet lapset ovat joutuneet seksuaalisen hyväksikäytön kohteeksi ja heidän psyykensä voi olla aika hajalla. Turvalliset sijaisvanhemmat voivat, parhaassa tapauksessa, vähentää pelkoja ja

Sopimuskohteraportti 1/2015

ahdistusta luomalla pysyvät ja muuttumattomat puitteet lapsen elää ja alkaa luottaa niiden pysyvyyteen.

Advocacy ja viranomaisyhteistyö

M'lup Russey tekee todella paljon yhteistyötä paikallisten sosiaaliviranomaisten ja ministeriöiden kanssa. He ovat olleet luomassa minimistandardeja lastenkodeille viranomaisten kanssa. Nyt näiden standardien perusteella lastenkoteja joudutaan lakkauttamaan, koska niissä lapset usein ovat liiketoiminnantekovälineitä, eivätkä lapsia, joista pidetään huolta. Usein viranomaiset kääntyvät MR:n puoleen, kun lapselle täytyy hankkia tilapäinen hoitopaikka.

Hankkeen tulokset ja vaikutukset raportointiaikana

Hanke on edennyt pääosin suunnitelman mukaan. Koko M'lup Russey'n toimintaa on tukenut kolme päärahoittajaa, joista Lähetykseura on yksi tärkeä. Koska toiminta on jo niin merkittävää ja laajaa, niin se ollaan jakamassa eri sektoreihin, joista Lähetykseura tulee tukemaan yhtä.

Lähetykseura on sijoittanut tähän lastensuojelujärjestöön kaksi suomalaista sosiaalialan työntekijää kuluvaksi neljäksi vuodeksi. Heistä on tullut paljon todella myönteistä palautetta. On jo selvää, että he merkittävällä tavalla kouluttavat paikallisia työtovereitaan lastensuojelutyötä tehdessään.

Muita huomioita/viestit työn tukijoille

Kambodzhassa lastenkoteja on todella paljon. Niiden valvonta on retuperällä ja hyvin usein lapsia kohdellaan huonosti ja usein he joutuvat myös seksuaalisen hyväksikäytön uhreiksi. M'lup Russey'n työ on poikkeuksellista ja tuloksellista. Lapsia ja nuoria koulutetaan elämään tasapainoisesti vielä lastenkotivaiheen jälkeenkin ja heikkotasoisia laitoksia pyritään sulkemaan viranomaisten tukena. Lapset ovat usein voimattomia uhreja ja siksi työ on todella tärkeää.

Tuhannet kiitokset kaikille teille, jotka olette mukana tässä tärkeässä auttamistyössä. Sillä on merkitystä. Nyt sillä on aivan erityinen merkitys, kun suomen valtion kehitysyhteistyötukea on leikattu ja kansalaisjärjestöt kamppailevat, jotta voisivat jatkaa heikoimpien voimaannuttamista ja tukea.

Sopimuskohderaportti 1/2015

Orpokodin johdon tapaaminen Light House Centerissä. Puhetta johtaa Um Savoeun - Youth Support Project Manager ja pöytäkirjaa pitää Meng Horn Y. – Senior Residential Care Support Facilitator M' lup Russeystä. Pöydän ääressä kaksi laitoksen työntekijää.

Light House Centerin nuoret miehet ovat tässä odottamassa koulunsa iltapäivävuoron alkamista. He käyvät kotikylissään kerran-pari vuodessa. (Kuva heidän ja laitoksen johdon luvalla)

Sopimuskohderaportti 1/2015

Youth clubs network meeting/training course. Koulutusta vetää Kagna Sorn – Facilitator, Hagar:ista.

Osallistuminen Youth clubs network:in koulutukseen on aktiivista. Kuvassa seisomassa Sam Soy – Senior Youth Support Facilitator.

Sopimuskohderaportti 1/2015

Nuorten klubin koulutus on hyvin käytännönläheistä. Tässä harjoituksessa opetellaan mitä erilaisia toimintoja tapahtuu eri vuorokaudenaikoina tavallisessa perheessä.

